

Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin

LAB-ammattikorkeakoulu

Tradenomi (AMK)

2025

Jonna Kivioja

Tiivistelmä

Tekijä(t) Kivioja, Jonna	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 27	Valmistumisaika 2025
Työn nimi Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin		
Tutkinto ja koulutusala Tradenomi (AMK), Liiketalous		
Toimeksiantajaorganisaatio (jos opinnäytetyöllä on toimeksiantaja)		
Tiivistelmä Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia yleisen asumistuen leikkauksen vaikutuksia LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden asumiseen, säästämiseen, velkaantumiseen ja yleiseen kulutuskäyttäytymiseen. Opinnäytetyössä teoriaosuus muodostui tutustuen aihealueen eri lähteisiin. Tutkimuksellisessa osuudessa käytettiin määrällistä eli kvantitatiivista, sekä laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Määrällinen tutkimusosuus toteutettiin hyödyntäen Webropol- kyselylomaketta. Laadullisessa tutkimusosuudessa käytettiin haastattelua, josta saatiin syvemmin kerättyä aineistoa. Molemmissa tutkimusosuuksissa kartoitettiin opiskelijoiden elämäntilannetta yleisen asumistuen leikkauksen jälkeen. Tulosten perusteella asumistuen leikkaus on vaikuttanut osaan opiskelijoista. Leikkauksen myötä on jouduttu muuttamaan edullisempaan asuntoon, ottamaan lisää opintolainaa, vähentämään tai lopettamaan kokonaan säästäminen, sekä tinkimään esimerkiksi ruoka- ja päivittäistavaraostoksista.		
Asiasanat yleinen asumistuki, asuminen, talous		

Abstract

Author(s)	Type of Publication	Published
Kivioja, Jonna	Bachelor's Thesis	2025
	Number of Pages	
	27	
Title of Publication		
The effects of the cut in general housing benefits on students at LAB University of Applied Sciences		
Name of Degree		
Bachelor of Business Administration		
Name, title and organization of the client		
Abstract		
The aim of the thesis was to study the effects of the cuts in general housing allowance on the living situation, savings, debt, and general consumption behavior of students at LAB University of Applied Sciences. The theoretical part of the thesis was constructed by exploring various sources in the subject area. The research part used both quantitative and qualitative research methods. The quantitative part of the research was conducted using the Webropol questionnaire. The qualitative part of the research used interviews, which provided more in-depth data. Both parts of the research surveyed the living situation of the students after the general housing allowance was cut. Based on the findings, the housing allowance cut has affected some students. The cut has driven them to move to more affordable apartments, take out more student loans, reduce or even stop savings, and cut costs on things like food and grocery shopping.		
Keywords		
general housing allowance, housing, economy		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Tutkimuksen tausta ja tavoitteet	1
1.2	Tutkimuskysymykset ja rajaukset	2
1.3	Tutkimusmenetelmät	3
1.4	Opinnäytetyön rakenne	5
2	Opiskelijoiden talous.....	7
2.1	Toimeentulo	7
2.2	Kelan etuudet.....	7
3	Talouden hallinta	11
3.1	Talouden hallinnan merkitys.....	11
3.2	Budjetointi	11
4	Asuminen.....	13
4.1	Asumismuodon valinta	13
4.2	Asumismuodot.....	13
5	Kyselytutkimus.....	15
5.1	Tavoite	15
5.2	Toteutus	15
5.3	Tulokset.....	15
5.4	Analyysi.....	20
6	Haastattelu	21
6.1	Tavoite ja toteutus	21
6.2	Tulokset.....	21
7	Pohdinta ja yhteenveto	23
	Lähteet	25

Liite 1. Kyselylomake

Liite 2. Haastattelukysymykset

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen tausta ja tavoitteet

Opiskelija, joka asuu Suomessa, on oikeutettu saamaan Kelalta tukea asumiseen. Asumistuen saamiseen vaikuttavat kuitenkin muun muassa tulot ja omaisuus, sekä asumismenot. Eduskunta päätti, että yleistä asumistukea leikataan 1.4.2024 alkaen. Se tarkoittaa sitä, että asumistuki pienenee lakimuutosten vuoksi kaikilla yleisen asumistuen saajilla, mukaan lukien opiskelijoilla. Kela tarkistaa vähintään kerran vuodessa yleisen asumistuen, vaikka ruokakunnan olosuhteet eivät muuttuisi. Tarkoituksena on varmistaa vuositarkastuksessa, että tuki maksetaan oikean suuruisena asiakkaalle. Tuen määrä pienenee yleisen asumistuen leikkausten vuoksi, kun tuki tarkistetaan. (Kela 2024a.)

1.4.2024 alkaen tuli yleiseen asumistukeen seuraavia muutoksia:

- Korvausprosentti pieneni 80 prosentista 70 prosenttiin hyväksyttävien asumismenojen ja perusomavastuun erotuksesta.
- Perusomavastuu kasvoi 42 prosentista 50 prosenttiin.
- 300 euron ansiotulovähennys poistui.
- Helsingissä huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärä pieneni. (Kela 2024a.)

Myös yleisen asumistuen maksaminen omistusasunnon asumismenoihin päättyi 1.1.2025 alkaen (Kela 2023b). Näin ollen opiskelija, joka asuu omistusasunnossa ei saa enää lainkaan asumistukea. Arvioiden mukaan yksittäisen opiskelijan asumistuki pienenee keskimäärin vajaa 100 euroa kuukaudessa (Kela 2024a). Tämä on vaikuttanut monen opiskelijan elämään, sillä monille opiskelijoille tuet ovat ainoa tulonlähde. Leikkauksen myötä monet opiskelijat joutuvat esimerkiksi nostamaan lisää opintolainaa välttämättömien menojen kattamiseen. Taloudellista epävarmuutta voi lisätä lainapainotteinen toimeentulo erityisesti niillä, joilla ei valmistumisen jälkeen ole varmoja työllisyysnäkyviä. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2024.) Tässä opinnäytetyössä on tavoitteena tutkia, miten yleisen asumistuen pieneneminen on vaikuttanut LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden asumiseen, säästämiseen, velkaantumiseen, sekä yleiseen kulutuskäyttäytymiseen.

Opinnäytetyön aiheen valintaan vaikutti sen ajankohtaisuus, sillä yleisen asumistuen leikkausten vaikutukset ovat tällä hetkellä näkyvissä monen opiskelijan elämässä. Monet ovat mahdollisesti joutuneet vaihtamaan halvempaan asuntoon, tai ottamaan lisää lainaa selvitäkseen arjen kuluista. Aiheen valintaan vaikutti myös se, että olen itse opiskelija ja aihe

koskettaa henkilökohtaisesti. On kiinnostavaa saada tietää, miten muilla opiskelijoilla on vaikuttanut nykyinen tilanne heidän talouteensa.

Opiskelijoiden talouteen liittyviä tutkimuksia on tehty aiemmin, esimerkiksi opintolainan sijoittamiseen tai yleiseen kulutuskäyttäytymiseen liittyvää, mutta tämä opinnäytetyö antaa uutuusarvoa, koska tässä työssä tutkitaan erittäin ajankohtaista teemaa, jonka vaikutukset näkyvät tällä hetkellä opiskelijoiden elämässä. Työssä tutkitaan monipuolisesti yleisen asumistuen leikkausten vaikutuksia asumiseen, velkaantumiseen, säästämiseen, sekä yleiseen kulutuskäyttäytymiseen. Opinnäytetyö on yleishyödyllinen, josta hyötyvät esimerkiksi opiskelija-asuntojen vuokranantajat, jotka voivat ottaa vuokrahinnoittelussa huomioon opiskelijoiden tämänhetkisen taloudellisen tilanteen.

1.2 Tutkimuskysymykset ja rajaukset

Tutkimuksen tavoitteena on saada vastauksia sille, miten yleisen asumistuen leikkaus on viimeisen vuoden aikana vaikuttanut LAB- ammattikorkeakoulun opiskelijoihin. Jotta tähän kysymykseen saadaan vastauksia, asetetaan tutkimukselle tutkimuskysymykset.

Päätutkimuskysymys on

- Miten yleisen asumistuen leikkaus on vaikuttanut opiskelijoiden elämään?

Alikysymyksenä toimii

- Mitä seurauksia leikkauksella on ollut/tulee olemaan?

Lähestymistapa kysymyksiin on kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen. Nämä menetelmät esitetään 1.3 luvussa.

Tutkimus lähtee rakentumaan:

- Aineiston keräämisestä
- Aineiston purkamisesta
- Aineiston analysoinnista
- Tulosten tulkinnasta

Opinnäytetyön tutkimuksen kohteena ovat opiskelijat. Kohderyhmä on rajattu koskemaan LAB- ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Tutkimuksen aihetta on myös rajattu niin, että se käsittelee viimeisimmän yleisen asumistuen leikkausta, joka tuli voimaan huhtikuussa 2024, eli noin vuosi sitten. Opiskelijoilta kysytään sitä, miten asumistuen leikkaus on vaikuttanut

heidän asumiseensa, säästämiseen, velkaantumiseen, sekä yleiseen kulutuskäyttäytymiseen.

1.3 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön teoriaosuutta tukee parhaiten empiirinen tutkimus, jolla saadaan vastauksia tutkimuskysymykseen. Empiirisellä tutkimuksella on tarkoitus saada kerättyä kokemuksia tutkimuskohteesta. Tutkimustulokset empiirisessä tutkimuksessa saadaan niin, että analysoidaan ja mitataan konkreettisia havaintoja tutkimuskohteesta. Tutkimuksen tekemisen lähtökohdaksi toimii konkreettinen ja koottu tutkimusaineisto, joka on tutkimuksen keskiössä. Empiiriseen tutkimukseen voi käyttää kvantitatiivista tai kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Tässä opinnäytetyössä käytetään molempia menetelmiä, koska halutaan saada sekä tilastollista tietoa, että syvemmin opiskelijoiden omia kokemuksia aiheesta.

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Tyypillisesti laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimusmenetelmässä pyritään ymmärtämään tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden näkökulmasta tutkimuksessa tarkasteltavaa ilmiötä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden tunteista, kokemuksista, ajatuksista, sekä merkityksistä, joita nämä ihmiset antavat tutkimuksena olevalle kohteelle, oltaisiin aidosti kiinnostuneita. Menetelmät, joiden avulla pyritään helpottamaan tutkimuksen tekemistä, on kehitetty siksi, koska on mahdotonta päästä kokemaan toisen henkilön asiat sellaisena, kuin hän kokee, ja päästä henkilön kokemusmaailmaan sisälle. (Puusa & Juuti 2020.)

Tavanomaisesti laadulliseen, kuten muuhunkin tutkimukseen kuuluu seuraavia vaiheita:

1. Aiheen valinta
2. Tavoitteiden asettaminen
3. Tutkimuskysymysten muotoilu
4. Tutkimuksen rajaaminen
5. Teoreettisen viitekehyksen laatiminen
6. Valinta ja perustelu lähestymistavalle
7. Tutkimusmenetelmien sekä aineiston valinta, kuvailu ja perustelu
8. Aineiston hankinta
9. Analysointi ja tulkinta

10. Tulosten raportointi sekä tutkimuksen luotettavuuden arviointi. (Puusa & Juuti 2020.)

Tavallisesti laadullisessa tutkimuksessa käytetään aineiston hankintaan yksilöhaastatteluja, ryhmähaastatteluja tai dokumenttiaineistoja sekä havainnointia eri muodoissa (Puusa & Juuti 2020). Tässä opinnäytetyössä käytetään yhtenä menetelmänä aineiston hankintaan yksilöhaastattelua. Haastatteluun valitaan muutama LAB-ammattikorkeakoulun opiskelija, joilta kysytään kysymyksiä liittyen leikkausten vaikutuksiin heidän elämässään. Tällä menetelmällä saadaan lisäarvoa tutkimukseen.

Haastattelun voi toteuttaa lomake, -teema- tai syvähaastattelulla. Lomakehaastattelun eli strukturoidun haastattelun tavoitteena on saada vastauksia jokaiseen kysymykseen annettujen vaihtoehtojen sisällä tietyssä järjestyksessä, jonka haastattelija on määrännyt. Lomakehaastattelussa kysytään tutkimuksen tarkoituksen ja ongelmanasettelun kannalta merkityksellisiä kysymyksiä, eikä mitä tahansa sellaista, mitä olisi hyödyllistä tai mukavaa tietää. Teemahaastattelussa eli puolistrukturoidussa haastattelussa edetään etukäteen valittujen teemojen kysymysten varassa. Sen etuna on saada syvennettyä haastateltavien vastauksia. Teemahaastatteluiden toteutukset voivat vaihdella lähes avoin haastattelu tyyppisestä strukturoidusti etenevään haastatteluun. Syvähaastattelusta voidaan käyttää myös nimityksiä avoin, -kliininen, -asiakaskeskeinen ja keskustelunomainen haastattelu. Syvähaastattelussa käytetään avoimia kysymyksiä, jotka eivät yksinään tarkoita vielä syvähaastattelua, vaan haastattelijalla on tehtävänä syventää haastateltavien vastauksia rakentamalla jatkoa haastattelulle saatujen vastauksien varaan. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Yksilöhaastattelu toteutetaan teemahaastatteluna tässä tutkimuksessa.

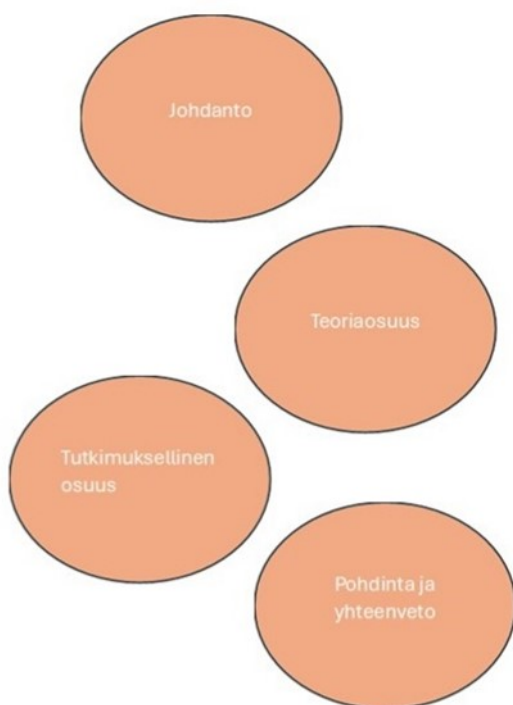
Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä

Määrällisessä tutkimusmenetelmässä tutkimusaineiston keräämiseen voi valita kyselylomakkeen, systemaattisen havainnoinnin tai valmiiden rekisterien ja tilastojen käytön. Tutkimusaineiston keräämisen tavasta riippumatta tutkimuskohteiksi soveltuvat ihmiset ja kulttuurituotteet, joita ovat kaikki ihmisen tuottamat teksti- ja kuva aineistot. Määrällisessä tutkimusmenetelmässä kyselylomake on tavallisin käytetty aineiston keräämisen tapa. (Vilka 2021.) Tässä opinnäytetyössä käytetään toisena menetelmänä aineiston hankintaan Webropol- kyselylomaketta, jonka nettilinkki jaetaan LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Lomakkeella on monivalinta- kysymyksiä, joihin opiskelijat vastaavat tämänhetkisen elämäntilanteensa mukaan.

Kyselylomakkeesta käytetään myös nimitystä postikysely, informoitu kysely tai joukkokysely, eli gallup, riippuen siitä, miten kysely toteutetaan. Myös nimitystä survey-

tutkimus käytetään silloin, kun viitataan siihen, että kysely on standardoitu eli vakioitu. Vakioinnilla tarkoitetaan sitä, että sama asiasisältö kysytään kaikilta kyselyyn vastaavilta täsmälleen samalla tavalla. Kyselylomaketutkimuksessa kyselyyn vastaaja lukee kirjallisesti esitetyn kysymyksen itse ja myös vastaa siihen itse kirjallisesti. Tällainen aineiston keräämisen tapa sopii erityisesti suurelle ihmisjoukolle. Riskejä kyseisessä tutkimuksessa on tutkimusaineiston kato. Siitä puhutaan silloin, kun kyselylomakkeen vastausprosentti jää alhaiseksi. Riskinä on myös, että vastauslomakkeiden palautuksessa saattaa esiintyä viivettä. (Vilkkä 2021.)

1.4 Opinnäytetyön rakenne

Kuvio 1. Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyö alkaa johdannolla, jossa perehdytään tutkimuksen aiheeseen ja taustaan, tutkimusmenetelmiin, rajauksiin sekä tavoitteisiin, tutkimuskysymyksiin ja opinnäytetyön rakenteeseen.

Teoriaosuudessa keskitytään siihen, mitä eri tulonlähteitä opiskelijoilla on, mitä tarkoittaa oman talouden hallinta, eli säästäminen, velkaantuminen ja yleinen kulutuskäyttäytyminen, sekä mitä eri asumismuotoja on olemassa.

Tutkimuksellinen osuus sisältää kysely- ja haastatteluosuuden. Kyselyosuus toteutetaan Webropol- kyselylomakkeella, joka jaetaan vastattavaksi LAB- ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Lomakkeella kysytään opiskelijoilta heidän tämänhetkisestä elämäntilanteestaan yleisen asumistuen leikkauksen jälkeen. Haastatteluosuudessa haastattelu toteutetaan muutaman LAB- ammattikorkeakoulun opiskelijan kanssa, jossa he saavat kertoa halutesaan elämäntilanteestaan syvemmin. Haastattelulla pyritään saamaan lisäarvoa tutkimukseen.

Pohdinta ja yhteenveto osuudessa esitellään opinnäytetyön tarkoitus tiivistetysti, keskeinen sisältö sekä tärkeimmät tulokset. Johtopäätökset tehdään saatujen tulosten perusteella. Tässä osuudessa pohditaan myös tutkimuksen luotettavuutta sekä jatkotutkimusehdotusta.

2 Opiskelijoiden talous

2.1 Toimeentulo

Tyypillisesti päätoimisen opiskelijan toimeentulo koostuu opintotuesta ja yleisestä asumistuesta. Elämäntilanteen perusteella opiskelija voi saada myös muita etuuksia tai tehdä opintojen ohella töitä. Muut etuudet, mitä opiskelija voi saada edellä mainittujen tukien lisäksi ovat esimerkiksi perhe-etuudet. Opintojen aikana samaan aikaan opintotuen kanssa opiskelija voi saada vähimmäismääräistä äitiyspäivärahaa, isyyspäivärahaa ja vanhempainpäivärahaa. Opiskelijat eivät pääsääntöisesti pysty hyödyntämään toimeentulotukea, sillä sen saaminen edellyttää opintolainan täyttämistä. Opintolainan on opiskelijan ensisijainen toimeentulon turva, jos muut tulonlähteet eivät turvaa pärjäämistä. (Suomen ylioppilaskuntien liitto.)

Jos opiskelijan voimavarat riittävät, on heillä oikeus tehdä opintojen ohella töitä. Opintotuella on kuitenkin ehtoja, kuten opintopistevaatimus, joka ei jouta ja siksi työnteon vuoksi opinnot eivät saisi merkittävästi hidastua. Opintotuen ja yleisen asumistuen saamiseen voi vaikuttaa opiskelijan tulot. Näissä tuissa on täysin erilaiset tuloajat sekä tulojen tarkastelutavat. Samaan aikaan opiskelijan on seurattava kuukausikohtaisia tulojaan yleistä asumistukea varten sekä opintotukea varten vuosittaisia tulojaan. Myös saadut tuen vaikuttavat toisiinsa, koska yleisen asumistuen määräytymisessä opintotuki lasketaan tuloksi. Opintotuen ja yleisen asumistuen saamiseen voivat myös vaikuttaa perhe-etuudet. (Suomen ylioppilaskuntien liitto.)

Kokonaisuus, joka muodostuu eri tulonlähteistä voi olla monimutkaista, koska eri tuilla on erilaisia ehtoja. Tuet vaikuttavat toisiinsa ja eri etuuksia varten on laskettava myös eri tavoin tuloja. Useimmat opiskelijat elävät hankalassa tilanteessa, sillä toimeentulo on periaatteessa tiukoilla, mutta töissä ollessa lisätuloja saadessa, voivat tulot johtaa etuuksien menetykseen. Monelle opiskelijalle epävarmuus toimeentulosta, sekä kokonaisuuden vaikea ennakointi tuottavat ylimääräistä stressiä. (Suomen ylioppilaskuntien liitto.)

2.2 Kelan etuudet

Kuten edellisessä luvussa kerrottiin, tyypillisesti opiskelijan toimeentulo koostuu opintotuesta ja yleisestä asumistuesta. Näitä tukia haetaan Kelasta. Opintotuki sisältää opintorahan ja opintolainan valtioneuvoston (Kela 2025c). Opintotuen saamiseen on ehtona, että opiskelee päätoimisesti, opintojen kokonaiskesto on vähintään 2 kuukautta, ja täytyy edistyä opinnoissa riittävästi (Kela 2025d).

Seuraavaksi perehdytään tarkemmin opintorahaan, opintolainaan, sekä yleiseen asumistukseen. Luvussa käydään läpi, että mitkä asiat vaikuttavat kyseisten tukien saamiseen sekä niiden määrään.

Opintoraha

17- vuotta täyttäneet opiskelijat ovat oikeutettuja saamaan opintorahaa. Opintorahan määrään vaikuttavat kuitenkin ikä, oppilaitos, asuuko itsenäisesti vai vanhempien luona, onko avioliitossa ja onko lapsia. Kela maksaa joka kuukauden 1.päivänä tai sitä seuraavana pankkipäivänä opintorahan tilille. (Kela 2025e.) Taulukko 1 voi nähdä korkeakouluopiskelijalle maksettavan opintorahan määrän, sekä rahan suuruuteen vaikuttavat tekijät.

Korkeakouluopiskelijalle

Opintorahan määrä (bruttona) korkeakouluopiskelijalle 1.1.2024 alkaen

Opiskelija	Opintorahan määrä, e/kk	Vaikuttavatko vanhemman tulot
Alaikäisen lapsen huoltaja	421,01	eivät vaikuta
Avioliitossa	279,38	eivät vaikuta
Itsenäisesti asuva 18 vuotta täyttänyt	279,38	eivät vaikuta
Itsenäisesti asuva 17-vuotias tai nuorempi	113,57	voivat suurentaa: 113,57 – 227,14 e/kk
Vanhempansa luona asuva 20 vuotta täyttänyt	90,85	voivat suurentaa: 90,85 – 204,42 e/kk
Vanhempansa luona asuva 19-vuotias tai nuorempi	43,15	voivat suurentaa: 43,15 – 109,02 e/kk

Taulukko 1. Opintoraha (Kela 2025e)

Vanhempien luona asuvan opiskelijan opintorahan määrään vaikuttavat vanhempien tulot, vaikka olisi täysi-ikäinen. Itsenäisesti asuvalla opiskelijalla vanhempien tulot eivät vaikuta, jos on 18 vuotta täyttänyt. Kuitenkin itsenäisesti asuvalla 17- vuotiaalla tai nuoremmalla opiskelijalla vaikuttavat opintorahan määrään vanhempien tulot. Jos opiskelija on alaikäisen lapsen huoltaja tai on avioliitossa, eivät vanhempien tulot vaikuta tuen määrään.

Opintolaina

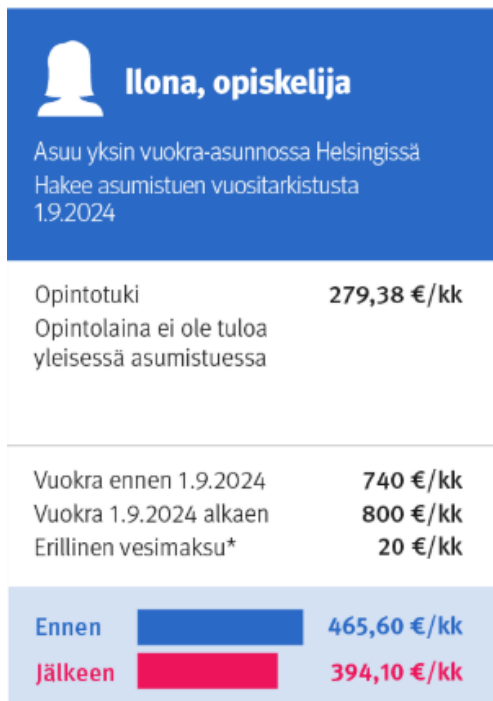
Opintolainan valtiontakauksen voi saada, jos saa Kelalta opintorahaa. Kun lainatakaus on Kelalta myönnetty, voi lainaa hakea valitsemastaan pankista. Koko lainaa ei tarvitse nostaa kerralla, vaan lainaa voi nostaa vain tarvitsemansa määrän. Lainalle ei tarvitse muuta vakuutta, kun Kela takaa opintolainan. Ensimmäisen lainaerän nostamisesta takaus on voimassa enintään 30 vuotta. Takaisinmaksuaikataulusta sekä lainan korosta sovitaan pankin kanssa. (Kela f.) Opintolainan valtiontakauksen määrä riippuu iästä ja oppilaitoksesta. Lainatakauksen määrä 1.8.2024 alkaen korkeakouluopiskelijalla on 850 € kuukaudessa. Opintolainan lainaerän nostopäivät korkeakouluopiskelijalla ovat syyslukukautena aikaisintaan 1.8. ja kevätlukukaudella 1.1. (Kela 2025g.)

Yleinen asumistuki

Yleinen asumistuki auttaa asumismenojen maksamisessa. Asumistukea voi saada, jos tulot ovat pienet ja asuu vuokra-asunnossa, asumisoikeusasunnossa tai osaomistusasunnossa. Yhden tai useamman henkilön ruokakunta voi saada asumistukea. Tuki myönnetään yhteisesti ruokakunnalle, johon vaikuttaa koko ruokakunnan yhteenlasketut tulot ja omaisuus. Samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt kuuluvat ruokakuntaan. Vain yhteen ruokakuntaan voi kuulua kerrallaan, ja koko ruokakunnan puolesta voi tukea hakea vain yksi henkilö. Asumistuen määrän voi selvittää helpoiten Kelan sivuilta löytyvällä laskurilla. Tuen määrään vaikuttavat aikuisten ja lasten lukumäärä, tulot ja omaisuus, asumismenot, joihin asumistukea voi saada, kuntakohtaiset ylärajat (enimmäisasumismenot), sekä perusomavastuu. Kela maksaa asumistuen kuukauden 1. pankkipäivänä. Tuki maksetaan seuraavana päivänä, jos pankit ovat maksupäivänä kiinni. Asumistuki on verotonta tuloa. Jos jollain ruokakunnasta muuttuvat tulot, asumismenot tai muut olosuhteet, tulee siitä ilmoittaa Kelalle. Se henkilö, joka on hakenut asumistukea ruokakunnalle, voi ainoastaan ilmoittaa muutoksista. (Kela 2025h.) Seuraavista muutoksista täytyy ilmoittaa Kelalle:

- Tulot muuttuvat
- Muutto uuteen asuntoon
- Asumismenot muuttuvat
- Asunnon asukkaat vaihtuvat
- Asunnosta ollaan poissa yli 3 kuukautta
- Haluaa lakkauttaa asumistuen. (Kela 2025h.)

Yleisen asumistuen leikkaus tuli voimaan vuoden 2024 huhtikuusta alkaen. Kuvio 2 voi nähdä esimerkin leikkauksen muutoksista opiskelijan tuloihin, asumismenoihin, sekä asumistukeen. Opiskelija on saanut ennen 465,60 € kuukaudessa asumistukea, leikkauksen jälkeen 394,10 €.

Kuvio 2. Yleinen asumistuki pienenee vuonna 2024 (Kela 2023i)

3 Talouden hallinta

3.1 Talouden hallinnan merkitys

Merkittävä perustaito elämässä on oman talouden hallinta, jonka puute nopeasti johtaa ongelmiin. Jo nuorena on mahdollista saada esimerkiksi luottokorttimerkintä. Taloudellinen osaaminen alkaa ymmärtämisestä omasta taloudesta ja rahankäytöstä. (Opetushallitus.)

Omaa rahankäyttöä pystyy paremmin seuraamaan ja hallitsemaan kirjaamalla tulot ja menot. Käytettävissä olevan rahan määrää voi samalla seurata ennen seuraavan palkan tai muun rahan tilille tuloa ja välttyä näin ikäviltä yllätyksiltä. Talouden hallinta voi alkuun tuntua kaaokselta, kun tuntuu, että kaikki rahat kuluvat heti. Maksuja voi olla usealle eri taholle ja 2–4 kuukauden välein tulee laskuja. Taloussuunnitelma eli budjetti tuo järjestystä kaaoksen hallintaan. Sen tarkoituksena on tasapainottaa menot tuloihin sopiviksi. (Kuluttajaliitto a.) Pehdytään seuraavaksi lisää budjetointiin.

3.2 Budjetointi

Budjetointi ei tarkoita vain rahojen laskemista. Kun suunnittelee rahankäyttöä, suunnittelee myös samalla arkea. Budjetoimalla nähdään esimerkiksi mitä syö, miten liikkuu ja miten viettää aikaa. Mielenrauhaa ja varmuutta tuo oman talouden suunnittelu ja se, kun tietää mihin rahat riittävät. Budjetoimalla varmistetaan, että rahat riittävät asioihin, jotka itselle koetaan tärkeiksi. Budjetointi on välttämätöntä velkatilanteesta selviämiseksi. Ensi sijassa rahojen on riitettävä aina pakollisiin menoihin, jotka ovat asuminen, ruoka ja lääkkeet. (Takuusäätiö.)

Budjetoinnista tulevat hyödyt ovat, että tietää paljonko rahaa on käytettävissä, arjessa voi tehdä harkitumpia ja kestävimpiä valintoja, tietää mihin rahaa on etukäteen varattava, välttyy isommilta yllätyksiltä, säästäminen on helpompaa ja raha ei vain katoa tililtä. Budjetoinnissa pääsee alkuun selvittämällä ensin omat tulot ja menot ja sen jälkeen tekemällä itselleen kuukausibudjetin. Sen voi aloittaa tekemällä näin:

1. Kuukauden ajalta kirjaamalla ylös kaikki tulot
2. Kirjaamalla ylös kuukauden kiinteät menot
3. Vähentämällä tuloista kiinteät menot
4. Kun suunnitelma on tehty, seurataan rahankäyttöä säännöllisesti. (Takuusäätiö.)

Käydään seuraavaksi läpi talouden hallinnan kannalta oleellisiin asioihin liittyvää säästämistä, velkaantumista ja yleistä kulutuskäyttäytymistä.

Säästäminen

Säästäminen tarkoittaa sitä, että laittaa säännöllisin väliajoin itselleen sopivan summan säästöön, esimerkiksi kuukausittain. Alkuun säästämisessä pääsee sillä, että suunnittelee omaa säästämistään. Sen voi aloittaa esimerkiksi näin:

- Päättää aloittaa
- Pohtii, millä keinoin säästämistä varten voisi laittaa rahaa sivuun. Esimerkiksi karsii tarpeettomia kuluja
- Päättää säännöllisesti säästettävän summan ja on realistinen
- Heti, kun palkka tulee tilille, niin siirtää rahan säästöön. (Nordea a.)

Säästämistä suositellaan säännöllisesti kolmella eri aikajänteellä, sekä kolmeen eri tarkoitukseen:

- Odottamattomien arkisten yllätysten tuomien menojen varalle
- Tasaisesti varallisuutta kasvattaen pitkäaikaisesti
- Omia eläkepäiviä silmällä pitäen pidemmällä tähtäimellä. (Nordea a.)

Velkaantuminen

Velkaantuminen tarkoittaa sitä, kun kulutus ylittää tulojen määrän ja sen seurauksena otetaan velkaa kattamaan kuluja. Velkaa käytetään rahoituksen ja taloudellisen toiminnan mahdollistamiseen. Se voi olla myös hyödyllinen työkalu suurien hankintojen tekemiseen, mutta täytyy muistaa, että velan ottamisessa on riskejä, jotka ovat tärkeää ottaa huomioon. Täytyy myös pitää huolta, ettei ota kulutusluottoja harkitsemattomasti, joista voi seurata liiallinen velkaantuminen ja taloudelliset vaikeudet. Investoidakseen tulevaisuuteensa opiskelija voi ottaa opintolainaa, samoin asuntolainan ottaminen mahdollistaa kodin hankinnan, joka voi olla pitkällä aikavälillä kannattava sijoitus. (Bluestep Bank.) Lainaa ottaessa on hyvä muistaa, että lainasta on maksettava korkoa. Se tarkoittaa käytännössä rahan hintaa. Se on hinta, jonka lainanottaja ottaessaan lainaa maksaa pankille. (Karinko, T. 2024.)

Yleinen kulutuskäyttäytyminen

Ajan mittaan ihmisten kulutuskäyttäytyminen muuttuu. Muun muassa ikä- ja perherakenteen muutosilmiöt, ansiotason muutokset, sekä kuluttajien muuttuvat tarpeet ja arvot vaikuttavat kulutuskäyttäytymiseen. (Tuorila, H. 2022.) Haasteellinen taloustilanne saa kuluttajat punnitsemaan menojaan tarkemmin. Kuluttajat säästävät etenkin ruoasta, lomamatkoista ja vapaa-ajan menoista. (Kuluttajaliitto 2024b.)

4 Asuminen

4.1 Asumismuodon valinta

Asumismuodon valinta on yksi tärkeimmistä päätöksistä, joka tehdään elämän aikana. Eri asumismuodot tarjoavat erilaisia etuja sekä haasteita. Muuttuvissa elämäntilanteissa ne vaikuttavat suoraan asumiskustannuksiin, elämänlaatuun ja joustavuuteen. On tärkeää selvittää, mikä asumismuoto sopii parhaiten omaan elämäntilanteeseen sekä taloudelliseen kapasiteettiin. Eri asumismuodot, kuten vuokra-asuminen, omistusasuminen, asumisoikeusasuminen ja erityisasuminen tarjoavat omat mahdollisuutensa ja rajoitteensa. Mielekäs ja sopiva asuminen vaikuttaa elämänlaatuun ja hyvinvointiin. Perheen koko, tarve omille harrastus- tai työtiloille, sekä mahdolliset liikkumisrajoitteet ja esteettömyysvaatimukset vaikuttavat asumismuodon valintaan. On hyvä tietää, että erilaiset asumismuodot tarjoavat erilaisia vastuita ja velvoitteita, joten asumismuoto kannattaa myös miettiä senkin mukaan. (Asuntolaina.co 2023.)

Asumismuotoa valittaessa täytyy myös ottaa huomioon asuntojen hinnat, sekä asumiskustannukset. Asuntojen kysyntä ja tarjonta vaikuttavat hintoihin ja vuokriin. Maaseudulla asunnot ovat halvempia kuin kaupungeissa. Asumiskustannukset ovat Suomessa korkeat ja ne muodostavat kotitalouksien menoista suurimman osan. (Kuluttajaliitto c.)

4.2 Asumismuodot

Suomessa yleisimmät asumismuodot ovat vuokra-asunto tai omistusasunto (Kuluttajaliitto c). Tässä luvussa perehdytään opiskelijoiden näkökulmasta näihin yleisimpiin asumismuotoihin, eli vuokra-asumiseen ja omistusasumiseen.

Vuokra-asunto

Vuokra-asunnossa asuminen on joustavaa, sillä asunnon vaihto käy nopeasti ja muuttaminen pois onnistuu nopeimmillaan kuukauden irtisanomisajalla. Vuokra-asunnon ja talon remonteista ei tarvitse kantaa vastuuta ja se tekee vuokralla-asumisesta huolettomampaa. (Etuovi.com.) Asunnon omistajalle tai vuokranantajalle maksetaan vuokralla asuessa sopimuksen mukaisesti vuokraa. Asuntoja vuokralle tarjoavat esimerkiksi yksityishenkilöt, yritykset, erilaiset säätiöt ja järjestöt, kunnat ja kaupungit. (Terveyskylä 2024.)

Opiskelija-asunto

Opiskelija-asunnot ovat opiskelijoille tarkoitettuja vuokra-asuntoja. Asuntoja löytyy korkeakoulukaupungeista ja niitä tarjoavat ylioppilaskunnat, opiskelija-asuntosäätiöt, osakunnat ja säätiöt. Tyypillisesti vuokrataso opiskelija-asunnoilla on markkinoiden vuokratasoa

alhaisemmat. Vuokraan sisältyy usein sähkö, vesi, internet-yhteys, sekä saunavuoro. (Korkeakouluopiskelijat.)

Soluasunto

Soluasunto on huone jaetussa asunnossa. Asunnossa on usein 2–4 huonetta, jokaiselle asukkaalle oma. Lisäksi asukkailla on yhteisiä tiloja, jotka ovat kylpyhuone ja keittiö. Keittiössä sijaitsee liesi, jääkaappi ja pakastin. Yhteistiloissa saattaa olla muiden asukkaiden kalusteita, mutta muuten soluasunnot vuokrataan kalustamattomina. Sähkö ja vesi sisältyvät aina vuokraan. (Hoas a.) Maksuttomina lisäpalveluina on internet-yhteys, sekä pesula- ja saunavuorot. Soluasunto on opiskelija-asuntomuodoista edullisin. (Hoas 2021b.)

Omistusasunto

Omistusasunto on asunto, joka omistetaan suoraan tai epäsuorasti, asunnon hallintaan oikeuttavat asiakirjat omistamalla. Esimerkiksi kerrostalossa, joka on asunto-osakeyhtiömuotoinen, asunnon omistaa yhtiö, mutta omistamalla osakkeet, oikeuttavat asunnon hallintaan. (TA-Yhtiöt 2024.) Viime vuosien muuttunut korkotilanne on tuonut omistusasumiseen haasteita, koska asumisen kustannukset ovat nousseet. Lainan määrä, laina-aika ja viitekorko vaikuttavat asuntolainan kuukausierään. Nopea korkojen nousu ja samalla hidas vuokrakehitys ovat parantaneet houkuttelevuutta vuokra-asumiseen lyhyellä aikavälillä verrattuna omistusasumiseen. Asumisen kustannuksia kannattaa pohtia nykyhetkessä ja tulevaisuudessa, kun miettii omistusasunnon ostoa. (Nordea b.)

5 Kyselytutkimus

5.1 Tavoite

Kyselyn tarkoituksena on selvittää, miten yleisen asumistuen leikkaus on vaikuttanut LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden elämään. Kyselyssä kartoitetaan opiskelijoiden elämäntilannetta yleisen asumistuen leikkauksen jälkeen.

Tavoitteena on saada vastauksia säästämiseen, velkaantumiseen, asumiseen, sekä yleiseen kulutuskäyttäytymiseen liittyen. Tutkimuksessa keskitytään näihin teemoihin. Kyselytutkimus jaettiin LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoille julkisella linkillä.

5.2 Toteutus

Kysely toteutettiin Webropol- kyselylomaketta käyttäen. Kysely koostui kuudesta monivalintakysymyksestä, joissa oli ennalta määriteltäviä vastausvaihtoehtoja. Kysely sisälsi lisäksi vielä yhden vapaan tekstikentän. Pääosin vaihtoehtoina oli kahdesta kuuteen vastausvaihtoehtoa. Siltä varalta, jos vastaaja ei löytänyt sopivaa vaihtoehtoa vastausvaihtoehdoista, lisättiin ”Muu, mikä?” kentät vaihtoehtoihin. Vastaajalle annettiin mahdollisuus kertoa vapaassa tekstikentässä mielipide yleisen asumistuen leikkaukseen. Kysymykset määriteltiin teoriapohjan perusteella, ja tarkoituksena oli, että jokaiselle kysymykselle saadaan tarkoitus ja, että vastaajalla pysyisi mielenkiinto vastata kysymyksiin tekemällä vastaamisesta mahdollisimman nopeaa ja helppoa.

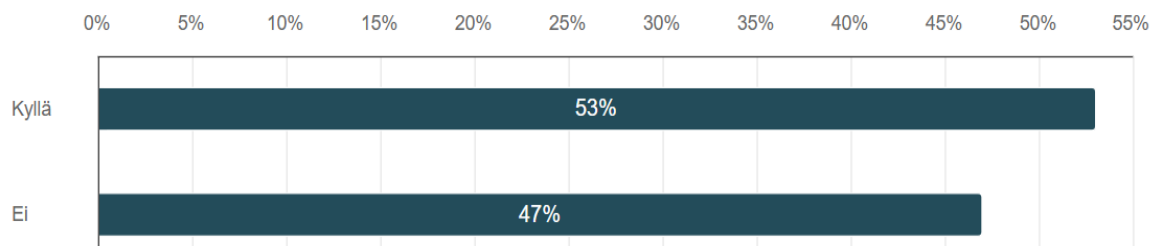
Kyselyyn vastaaminen oli anonymia, koska kyselyssä ei ollut tarpeellista tietää henkilötietoja. Kysymykset olivat pakollisia, pois lukien vapaa tekstikenttä kyselyn lopussa. Kysymykset asetettiin pakollisiksi, koska haluttiin varmistaa, ettei vastaaja ohita kysymyksiä. Kyselyn julkista nettilinkkiä jaettiin LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoille eri kanavia käyttäen. Lomake oli avoinna 25.4.2025-4.5.2025 välillä.

5.3 Tulokset

Ensimmäisenä kyselylomakkeella kysyttiin yleisen asumistuen leikkauksen vaikutusta elämiseen. Vastausvaihtoehtoina oli joko kyllä tai ei. 53 % vastaajista vastasi kyllä, ja 47 % vastaajista ei, eli vastaukset jakautuivat hyvin tasaisesti.

Onko yleisen asumistuen leikkaus vaikuttanut elämiseesi?

Vastaajien määrä: 43

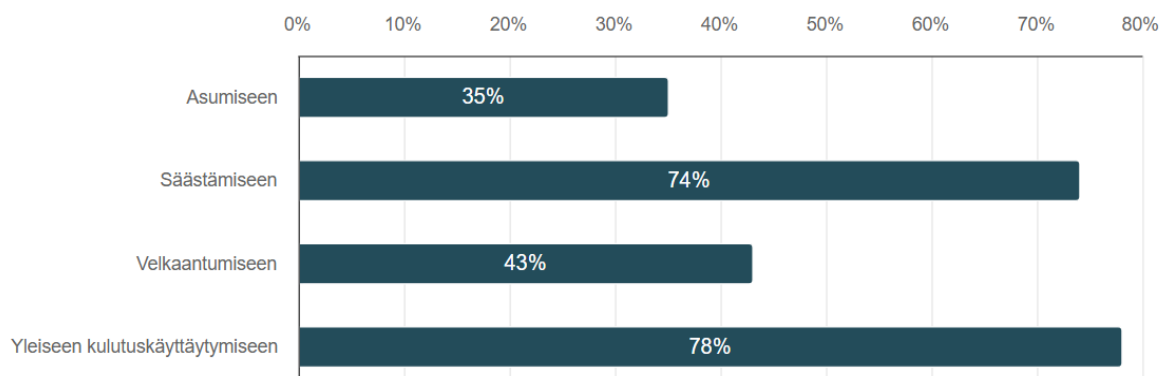

Kuvio 3. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

Jos ensimmäiseen kysymykseen vastasi kyllä, niin seuraavaksi pääsi vastaamaan, että mihin leikkaus on vaikuttanut. Vastausvaihtoehtoina oli asuminen, säästäminen, velkaantuminen ja yleinen kulutuskäyttäytyminen. Yleinen kulutuskäyttäytyminen ja säästäminen saivat eniten kannatusta.

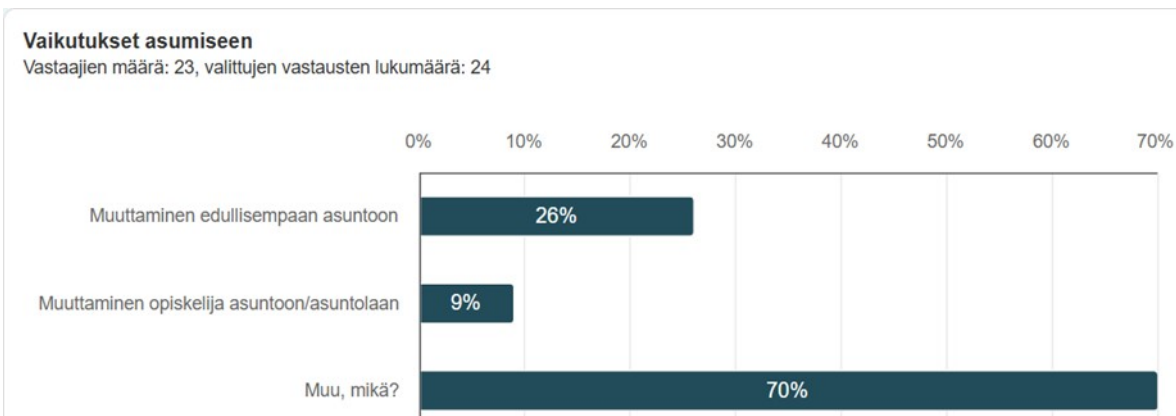
Jos on vaikuttanut, niin mihin?

Vastaajien määrä: 23, valittujen vastausten lukumäärä: 53

Kuvio 4. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

Seuraavaksi oli vuorossa leikkauksen vaikutukset asumiseen. Lomakkeella kysyttiin, onko joutunut muuttamaan edullisempaan asuntoon tai opiskelija-asuntoon/asuntolaan. Vaihtoehtona oli myös valita muu, mikä kohta. Muu, mikä sai eniten kannatusta. Kuvio 6 näkee vastaajien kommentteja kyseiseen vastausvaihtoehtoon.

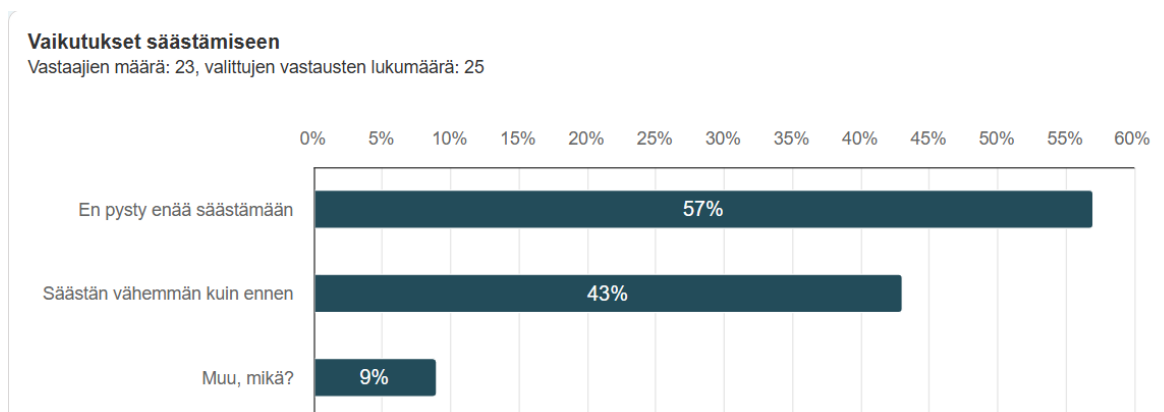

Kuvio 5. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Muu, mikä?	tuestani entistä enemmän lähtee aannon vuokraan
Muu, mikä?	ei ole
Muu, mikä?	Yleiset asumisen kulut ja niiden uudelleenmiettiminen leikkausten vuoksi.
Muu, mikä?	Kulutustottumusten muuttaminen edullisempaan suuntaan.
Muu, mikä?	Asumistuki meni kokonaan koska omistusasunto

Kuvio 6. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

Sitten kysyttiin leikkauksen vaikutuksia säästämiseen. Vastausvaihtoehtoina oli, että en pysty enää säästämään, säästän vähemmän kuin ennen ja muu, mikä. Suurimman kannatuksen sai en pysty enää säästämään vaihtoehto. Muu, mikä kohdassa ei ollut vastaajilta kommentteja.

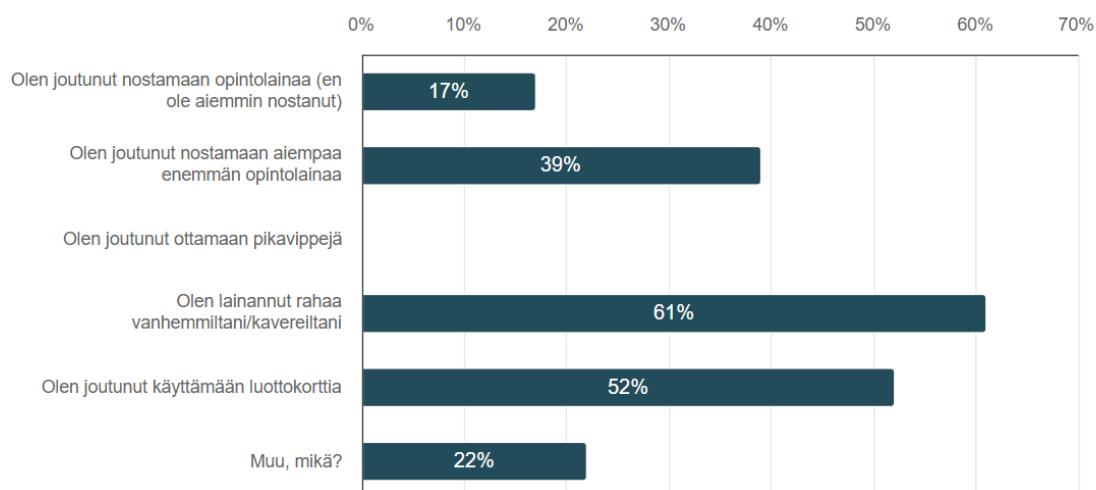
Kuvio 7. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

Seuraavaksi kysyttiin leikkauksen vaikutuksia velkaantumiseen. Vastausvaihtoehtoina oli, että onko joutunut nostamaan opintolainaa (jos ei ole aiemmin nostanut), onko joutunut nostamaan aiempaa enemmän opintolainaa, onko joutunut ottamaan pikavippejä, onko

lainannut rahaa vanhemmilta/kavereilta, onko joutunut käyttämään luottokorttia ja viimeisenä muu, mikä vaihtoehto. Rahan lainaaminen ja luottokortin käyttäminen sai suurimmat kannatusmäärät. Osa on myös joutunut nostamaan aiempaa enemmän opintolainaa. Kuvio 9 voi nähdä muu, mikä vaihtoehdon vastaajien kommentteja.

Vaikutukset velkaantumiseen

Vastaajien määrä: 23, valittujen vastausten lukumäärä: 44

Kuvio 8. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

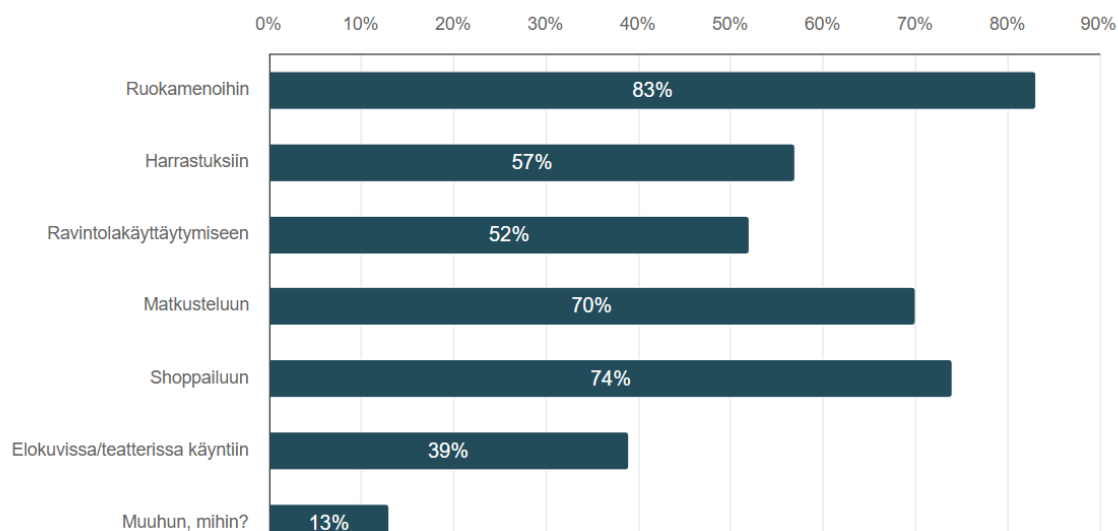
Vastausvaihtoehdot	Teksti
Muu, mikä?	Velka taittuu nyt minulla nopeammin
Muu, mikä?	Joudun elämään perustoimeentulotuella
Muu, mikä?	Säästöt vähenevät kovalla vauhdilla

Kuvio 9. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

Viimeisenä kysyttiin leikkauksen vaikutuksia yleiseen kulutuskäyttäytymiseen, ja mihin kaikkeen se on vaikuttanut. Vaihtoehtoina oli ruokamenot, harrastukset, ravintolakäyttäytyminen, matkustelu, shoppailu, elokuvissa/teatterissa käynti ja muu, mikä. Ruokamenot, shoppailu ja matkustelu saivat eniten kannatusta, mutta myös harrastukset ja ravintolakäyttäytyminen saivat kannatusta tasaisesti. Kuvio 11 näkee kommentit vastaajilta muu, mikä kohtaan.

Yleinen kulutuskäyttäytyminen, mihin on vaikuttanut?

Vastaajien määrä: 23, valittujen vastausten lukumäärä: 89

Kuvio 10. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Muuhun, mihin?	Lapsen menoihin
Muuhun, mihin?	päivittäistavaraostosten hankinnat, vaatehankinnat

Kuvio 11. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

Kyselyn lopussa oli vapaa tekstikenttä, johon sai jättää vapaaehtoisen mielipiteen yleisen asumistuen leikkauksesta.

Erittäin törkeä leikkaus erityisesti opiskelijoiden kannalta, koska tämä pakottaa opiskelijoita taas ottamaan lainaa ja velkaantumaan. Rahamenoja täytyy kytätä jatkuvasti ja hirveästi ei jää tuista yli ellei käy töissä opintojen ohella.

Leikkaukset eivät edistä valtion velkataakan lyhentämistä, eivätkä kannusta opiskelijoita valmistumaan nopeammin työelämään - Koska työpaikkoja omalla alalla ei ole riittävästi. Leikkaukset eivät myöskään kannusta työttömiä töihin, samoista syistä. Kun ei ole työpaikkoja minne hakea, työhakemusten täyttäminen ei ole motivoivaa. Työnantajien näkökulmastakin tuntuu pahalta lähettää hakemuksia vaan koska on pakko. Asumistuesta leikkaaminen kurjistaa opiskelijoiden tilannetta ja voi vaikuttaa opintojen etenemiseen ja valmistumiseen. Tämä ei ole oikea, kestävä ratkaisu.

Onhan tuo iso isku kun asuu lasten kanssa omassa omakotitalossa, ja vielä 5v n. 500e/kk asuntolaina ja sähkölaskut talvella n.400-600e. Että ilman yh tukia ei enää pystyisi tässä asumaan. Avioliiton aikana ei tullut penniäkään asumistukea, vaikka vaimo oli työtön. Mutta ku erottiin niin sai 360e asumistukea, toki se laikkaantui jo 2024 n.110e->250e kun joku välikainen korotusosa poistui.

Yhdelläkään tuntemallani asumistuki ja opintotuki ei kata edes vuokraa joten jokainen leikkaus on suoraa pois opintoihin keskittymisestä. Itse joudun tekemään enemmän töitä jolloin on vähemmän aikaa panostaa koulunkäyntiin. Opintoni myös venyvät ja yksi syy on että joudun tekemään 2-3 krt viikossa töitä että katan elämiseni.

Kiitos tästä hallitukselle

Kuvio 12. Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset

5.4 Analyysi

Kyselyn perusteella yleisen asumistuen leikkaus on vaikuttanut osaan opiskelijoista. Leikkaus on vaikuttanut normaaliin arkeen, sekä vapaa-ajan viettoon. Opiskelijat joutuvat miettimään uudelleen kulutuskäyttämistään esimerkiksi ruokaa ja päivittäistavaroita ostaessaan. Vapaa-aikaan liittyviä menoja täytyy rajoittaa, koska myös asumiskustannukset ovat nousseet leikkauksen myötä. He, jotka asuvat omistusasunnossa, eivät saa enää lainkaan asumistukea. Osa velkaantuu ottaessaan lisää opintolainaa, käyttäessään luottokorttia tai lainaamalla rahaa. Opiskelijat eivät pysty enää säästämään ja olemassa olevat säästöt hupenevat arjen kuluihin.

Joidenkin opinnot kärsivät siitä, että joutuvat käymään koulun ohella töissä, koska rahat eivät muuten riittäisi elämiseen. Opiskeluun ei ole enää niin paljon aikaa ja opinnot venyvät. Kun opinnot eivät etene tai menevät yliajalle, on vaarana, että ei saa enää opintotukea, tai opintolainahyvitystä ei myönnetä, joka saattaa olla monelle iso summa rahaa.

6 Haastattelu

6.1 Tavoite ja toteutus

Haastattelun tarkoituksena oli selvittää muutamalta LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijalta, miten yleisen asumistuen leikkaus on vaikuttanut heidän elämäänsä. Tarkoituksena oli, että haastateltavat saivat kertoa vapaasti omin sanoin tämänhetkisestä tilanteestaan liittyen leikkaukseen. Haastattelulla oli tarkoitus saada lisäarvoa tutkimukselle, Webropol- kyselyn rinnalle.

Haastattelu käytiin puolistrukturoituna teemahaastatteluna, jossa kysymykset olivat ennalta mietittyjä, mutta haastattelutilanteessa tarpeen mukaan vaihdettiin kysymysten järjestystä ja muotoilua. Haastattelu käytiin yksilöhaastatteluna, jotta haastateltavilla olisi miellyttävää vastata kysymyksiin. Haastattelu toteutettiin kasvotusten ja haastateltavat eivät tienneet kysymyksiä etukäteen.

Haastattelutilanteet alkoivat ensin vapaalla keskustelulla, jonka jälkeen haastateltaville kerrottiin tutkimuksen aiheesta ja taustasta. Haastateltaville kerrottiin myös, että heidän vastauksensa pysyvät anonyymina, joten he voivat vapaasti vastata kysymyksiin ja ilmaista mielipiteensä. Haastateltavia oli kolme ja heidät on nimetty seuraavasti: Opiskelija A, opiskelija B ja opiskelija C. Sisennetyt tekstit ovat lainauksia haastateltavien vastauksista.

6.2 Tulokset

Opiskelija A: Asumistuen leikkaus on vaikuttanut ainakin velkaantumiseen ja kulutuskäyttäytymiseen. Olen joutunut nostamaan lisää opintolainaa, joka tarkoittaa sitä, että velka kasvaa entisestään ja joudun tulevaisuudessa maksamaan yhä enemmän lainaa takaisin. Joudun myös lainaamaan rahaa läheisiltä, koska rahat eivät aina meinaa riittää päivittäistavaroihin ja laskuihin. Kaupassa täytyy jättää ostamatta yhä useammin tuotteita, koska ei ole varaa.

Opiskelija B: Leikkauksen takia joudun tekemään enemmän töitä, jonka takia ei ole voimavaroja opiskeluun, ja sen vuoksi en saa tehtyä tarpeeksi opintopisteitä. Tämä tulee vaikuttamaan siihen, etten valmistu ajoissa. Opiskelijoita tulisi tukea opintojen aikana niin, ettei tällaisista asioista tarvitsisi stressata. Säästämisestä on turha haaveilla, kaikki rahat menevät tällä hetkellä elämiseen.

Opiskelija C: Minulla asumistuen leikkaus on vaikuttanut asumiseen ja ihan vaan yleisesti kulutuskäyttäytymiseen. Muutin opiskelija-asuntoon, koska asumiskustannukset alkoivat olla liikaa. Tulee tehtyä vähemmän sellaista tekemistä, missä kuluisi rahaa. Esimerkiksi

elokuvissa käynti tai opiskelija tapahtumat. Toki kavereiden kanssa voi nähdä niin, ettei rahaa kuluisi. On kumminkin ollut tilanteita, että kaverit ovat olleet jossain tapahtumassa ja itse en ole päässyt, kun ei ole rahaa, niin kyllä se on harmittanut ja vaikuttanut sosiaaliseen elämään.

7 Pohdinta ja yhteenveto

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada vastauksia tutkimuskysymyksiensä avulla siihen, että miten yleisen asumistuen leikkaus on vaikuttanut opiskelijoiden elämään ja mitä seurauksia leikkauksella on ollut ja tulee vielä olemaan. Webropol- kyselyn ja haastattelun avulla saatiin näihin kysymyksiin vastauksia.

Tutkimuksen tuloksia katsoessa voi todeta, että yleisen asumistuen leikkaus on vaikuttanut ainakin osaan opiskelijoista. Vaikutukset ovat näkyvissä asumisessa, säästämässä, velkaantumisessa, kuin yleisessä kulutuskäyttäytymisessäkin. Jotkut ovat muuttaneet esimerkiksi opiskelija-asuntoon, koska asumiskustannukset ovat nousseet liian korkeiksi. Tämä voi vaikuttaa taas negatiivisesti yksityisiin vuokranantajiin, joilla voi olla vaikeampaa saada vuokralaisia, koska opiskelijat muuttavat halvempiin asuntoihin, tässä tapauksessa opiskelija-asuntoihin.

Opiskelijat, jotka nostavat opintolainaa yhä enemmän, joutuvat tulevaisuudessa maksamaan isojakin summia takaisin. Täytyy muistaa, että opintolainasta pitää maksaa myös korkoa. Kuukausittaiset takaisinmaksut voivat nousta suuriksi, josta voi koitua ongelmia. Osa opiskelijoista ei pysty tällä hetkellä säästämään, joka on myös tulevaisuutta ajatellen huono asia. Se vaikuttaa esimerkiksi ensiasunnon ostoon ja lainan saamiseen. Takaisin maksettava opintolaina vaikuttaa myös taustalla, ettei enempää lainaa halua ottaa.

Leikkauksen myötä on karsittu yleisestä kulutuskäyttäytymisestä. Ruokamenoista ja päivittäistavaratuotteista joutuu tinkimään, eikä harrastuksiin, shoppailuun, elokuvissa ja ravintoloissa käyntiin ole enää varaa. Matkustelusta puhumattakaan. Esimerkiksi ravintoloihin ja elokuvateattereihin opiskelijoiden kato voi näkyä negatiivisesti. Opiskelijoita on kuitenkin suuri joukko, joten he ovat iso osa asiakkaista. Kun he lopettavat kyseisten palveluiden käytön, näkyy se asiakasmäärissä.

Asumistuen leikkauksella on merkitystä myös opiskeluun. Tuet eivät riitä elämiseen, joten on pakko käydä töissä. Monelle työt ja opiskelu voivat käydä liian raskaaksi, joten opinnot viivästyvät ja valmistuminen siirtyy. Pahimmassa tapauksessa voi uupua niin, että joutuu sairaalomalta. Uupumisen myötä voi tulla muitakin terveysongelmia, jonka seurauksena terveydenhuollon palveluita tarvitaan enemmän. Tästä seuraa terveydenhuollon palveluiden lisää kuormittuminen.

Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tutkimusprosessia on kuvattu tämän työn osalta yksityiskohtaisesti. Tarkoituksena on ollut tuoda esille mahdollisimman läpinäkyvästi lukijalle se, mitä tutkimuksen teon aikana on tapahtunut, jotta tutkimus olisi luotettava. Tutkimusta tehdessä on pyritty kuvaamaan valittuja tutkimusmenetelmiä ja niiden avulla saatuja tuloksia tarkasti. Tutkimukseen käytettiin luotettavia lähteitä, kuten aiheeseen liittyviä kirjoja ja verkkosivuja, jotka suurin osa ovat 2020-luvulta tähän päivään asti, mikä takaa tiedon ajankohtaisuuden. Tutkimuksessa saadut tulokset ovat tutkimuksen kohteena olleiden opiskelijoiden itse antamia tietoja omasta elämästään, joten niitä voi pitää luotettavina.

Jatkotutkimusehdotus

Opiskelijan asumisen tukeen tulee muutoksia 1.8.2025 alkaen. Eduskunta on päättänyt siirtää opiskelijat yleisen asumistuen piiristä opintotuen asumislisän piiriin. Syksystä 2017 alkaen opiskelijat ovat saaneet yleistä asumistukea, mutta vuoden 2025 elokuussa opiskelijat palaavat opintotuen asumislisän saajiksi. (Kela 2024j.) Tästä aiheesta voisi saada hyvän jatkotutkimuksen selvittämällä, miten kyseinen muutos vaikuttaa jälleen opiskelijoihin.

Lähteet

Asuntolaina.co 2023. Erilaiset asumismuodot. Viitattu 18.5.2025. Saatavissa: <https://asuntolaina.co/oppaat/asunnon-ostaminen/erilaiset-asumismuodot/>

Blogi: Tuorila, H. 2022. Trendit kertovat kulutuksemme suunnan. Kulma-blogi 6.6.2022. Viitattu 2.5.2025. Saatavissa: <https://kulma.kkv.fi/2022/06/06/trendit-kertovat-kulutuksemme-suunnan/>

Bluestep Bank. Velka. Viitattu 2.5.2025. Saatavissa: <https://www.bluestep.fi/talousvinkit/talouskoulu/velat/>

Etuovi.com. Vuokra-asuminen. Viitattu 3.5.2025. Saatavissa: <https://www.etuovi.com/koti/teema/vuokra-asuminen/>

Hoas a. Soluasunnot. Viitattu 3.5.2025. Saatavissa: <https://hoas.fi/hakevalle/asuntotyypit/soluasunto/>

Hoas 2021b. Etsitkö edullista asuntoa opiskelujen ajaksi? Viitattu 3.5.2025. Saatavissa: <https://hoas.fi/2021/07/20/soluasunto-on-edullisin-asumismuoto-opiskelijoille/>

Karinko, T. 2024. Lainan korko. Rahalaitos. Viitattu 2.5.2025. Saatavissa: <https://www.rahalaitos.fi/lainan-korko>

Kela 2024a. Yleisen asumistuen vuositarkastus pienentää monen opiskelijan asumistukea. Viitattu 8.4.2025. Saatavissa: <https://www.kela.fi/ajankohtaista/yleisen-asumistuen-vuositarkistus-pienentaa-monen-opiskelijan-asumistukea>

Kela 2023b. Muutoksia Kelan etuuksiin vuonna 2024. Viitattu 8.4.2025. Saatavissa: <https://www.kela.fi/ajankohtaista/%2Fajankohtaista-muutoksia-kelan-etuuksiin-vuonna-2024>

Kela 2025c. Opintotuki. Viitattu 24.4.2025. Saatavissa: <https://www.kela.fi/opintotuki>

Kela 2025d. Kuka voi saada opintotukea? Viitattu 24.5.2025. Saatavissa: <https://www.kela.fi/opintotuki-kuka-voi-saada>

Kela 2025e. Opintoraha. Viitattu 24.4.2025. Saatavissa: <https://www.kela.fi/opintotuki-opintoraha>

Kela f. Opintolaina. Viitattu 29.4.2025. Saatavissa: https://www.kela.fi/opintotuki-opintolaina?pk_campaign=Opiskelijat&pk_source=google&pk_medium=sem&pk_content=kela%20opintolaina&gad_source=1&gad_campaignid=1404107437&gbraid=0AAAAAD0HWWNMzzyqfzSd-hoFHvN4LdNG2w&gclid=Cj0KCQjw8cHABhC-ARIsAJnY12wLdoI5PFhM3QKMP7bnZJWzVC9nJtzdT8Vn2DqaG5n3-ml_QXwca_4aArZDEALw_wcB

Kela 2025g. Opintolainan määrä. Viitattu 29.4.2025. Saatavissa: <https://www.kela.fi/opintolaina-maara-ja-maksaminen>

Kela 2025h. Yleinen asumistuki. Viitattu 29.4.2025. Saatavissa: https://www.kela.fi/yleinen-asumistuki?pk_campaign=AsumisenTuet&pk_source=google&pk_medium=sem&pk_content=asumistuki&gad_source=1&gad_campaignid=1405629086&gbraid=0AAAAAD0HWWPVs6KId0xGszLfNfohGZrd9&gclid=Cj0KCQjw8cHABhC-ARIsAJnY12wC1o32VFN2VaumtiEV5IFuVJv8eGoSkjwBzXxqY7WKQPSECsabW6gaAh-BDEALw_wcB

Kela 2023i. Yleinen asumistuki pienenee vuonna 2024. Viitattu 29.4.2025. Saatavissa: <https://www.kela.fi/ajankohtaista/yleinen-asumistuki-pienenee-vuonna-2024-ja-sen-maksaminen-omistusasuntoihin-paattyy-vuonna-2025>

Kela 2024j. Opiskelijat siirretään yleisen asumistuen saajista opintotuen asumislisän saajiksi 1.8.2025. Viitattu 18.5.2025. Saatavissa: <https://www.kela.fi/ajankohtaista/opiskelijat-siirretaan-yleisen-asumistuen-saajista-opintotuen-asumislisan-saajiksi-1.8.2025>

Korkeakouluopiskelijat. Opiskelija-asunnot. Viitattu 3.5.2025. Saatavissa: <https://korkeakouluopiskelijat.fi/asuminen/>

Kuluttajaliitto a. Taloussuunnitelma. Viitattu 14.5.2025. Saatavissa: <https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/taloussuunnitelma/>

Kuluttajaliitto 2024b. Miltä kuluttajien taloustilanne näyttää ja mistä suomalaiset nyt säästävät? Viitattu 2.5.2024. Saatavissa: <https://www.kuluttajaliitto.fi/2024/03/06/jattikysely-julkimilta-kuluttajien-taloustilanne-nayttaa-ja-mista-suomalaiset-nyt-saastavat/>

Kuluttajaliitto c. Asuminen. Viitattu 3.5.2025. Saatavissa: <https://www.kuluttajaliitto.fi/fis/materiaalit/asuminen/>

Nordea a. Mitä säännöllinen säästäminen tarkoittaa ja miten sen voi aloittaa? Viitattu 29.4.2025. Saatavissa: <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/nain-saastat/saannollinen-saastaminen.html>

Nordea b. Omistusasunto vai vuokra? Viitattu 4.5.2025. Saatavissa: <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/sinun-elamasi/koti/asunnon-osto/omistusasunto.html>

Opetushallitus. Oman talouden hallinta ja suunnittelu. Viitattu 2.5.2025. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oman-talouden-hallinta-ja-suunnittelu>

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Gaudeamus Oy. Saatavissa rajoitetusti: https://lut.primo.exlibrisgroup.com/discovery/search?vid=358FIN_LUT%3ALAB&lang=fi

Suomen ylioppilaskuntien liitto. Totuuksia opiskelijan toimeentulosta. Viitattu 18.5.2025. Saatavissa: <https://syl.fi/totuuksia-opiskelijan-toimeentulosta/>

TA-Yhtiöt 2024. Omistusasunnot. Viitattu 4.5.2025. Saatavissa: <https://ta.fi/asunnot/omistusasunto/>

Takuusäätiö. Budjetointi – omien tulojen ja menojen seuranta ja suunnittelu. Viitattu 18.5.2025. Saatavissa: <https://www.takuusaatio.fi/hallitserahojasi/omien-tulojen-ja-menojen-seuranta/>

Terveys ja hyvinvoinnin laitos 2024. Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulovaikeudet ovat lisääntyneet- jo viidenneksellä toimeentulo niukkaa. Viitattu 3.4.2025. Saatavissa: <https://thl.fi/-/korkeakouluopiskelijoiden-toimeentulovaikeudet-ovat-lisaantyneet-jo-viidenneksella-toimeentulo-niukkaa>

Terveyskylä 2024. Vuokralla asuminen. Viitattu 3.5.2025. Saatavissa: <https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/kuntoutumistalon-opaat/asumisen-opas/millainen-asumismuoto-sopii-minulle/vuokralla-asuminen>

Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. E-kirja. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Saatavissa rajoitetusti: https://lut.primo.exlibrisgroup.com/discovery/search?vid=358FIN_LUT%3ALAB&lang=fi

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. E-kirja. PS-kustannus. Saatavissa rajoitetusti: https://lut.primo.exlibrisgroup.com/discovery/search?vid=358FIN_LUT%3ALAB&lang=fi

Liite 1. Kyselylomake

Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Tämän kyselylomakkeen vastauksia käytetään osana opinnäytetyöni tutkimusanalyysia, jonka tarkoituksena on selvittää yleisen asumistuen leikkauksen vaikutuksia LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden asumiseen, säästämiseen, velkaantumiseen ja yleiseen kulutuskäyttäytymiseen. Kyselyyn vastaaminen on anonyymia.

Vastaamiseen menee aikaa noin 5-10min. Vastausaikaa on 4.5.2025 asti.
Kiitos vastauksista!

Yhteydenotot ja lisätiedot: jonna.kivioja@student.lab.fi

Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

1. Onko yleisen asumistuen leikkaus vaikuttanut elämiseesi? *

- Kyllä
 Ei

Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

2. Jos on vaikuttanut, niin mihin? *

- Asumiseen
 Säästämiseen
 Velkaantumiseen
 Yleiseen kulutuskäyttäytymiseen

Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

3. Vaikutukset asumiseen *

- Muuttaminen edullisempaan asuntoon
- Muuttaminen opiskelija asuntoon/asuntolaan
- Muu, mikä?

Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

4. Vaikutukset säästämiseen *

- En pysty enää säästämään
- Säästän vähemmän kuin ennen
- Muu, mikä?

Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

5. Vaikutukset velkaantumiseen *

- Olen joutunut nostamaan opintolainaa (en ole aiemmin nostanut)
- Olen joutunut nostamaan aiempaa enemmän opintolainaa
- Olen joutunut ottamaan pikavippejä
- Olen lainannut rahaa vanhemmiltani/kavereiltani
- Olen joutunut käyttämään luottokorttia
- Muu, mikä?

Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

6. Yleinen kulutuskäyttäytyminen, mihin on vaikuttanut? *

- Ruokamenoihin
- Harrastuksiin
- Ravintolakäyttämiseen
- Matkusteluun
- Shoppailuun
- Elokuvissa/teatterissa käyntiin
- Muuhun, mihin?

Yleisen asumistuen leikkauksen vaikutukset LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoihin

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

7. Vapaaehtoinen mielipide yleisen asumistuen leikkauksesta

Kiitos vastauksesta!

Kysely luotu Webropolilla
[Klikkaa tästä ja lue lisää](#)

Liite 2. Haastattelukysymykset

Onko yleisen asumistuen leikkaus vaikuttanut jotenkin elämääsi?

Kerro vapaasti, että mihin tai miten se on vaikuttanut?

Mitä seurauksia leikkauksella on ollut tai tulee vielä olemaan?